

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,
faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai 2019-04-25 Nr. (8.3-10)3- 616
I 2019-04-11 R2-(E)-819

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) išnagrinėjusi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) pateiktus Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-175 „Dėl Elektros energijos rinkos kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Rinkos kainos metodikos projektas) ir Komisijos nutarimo „Dėl Didžiausiosios elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ projektą (toliau – Didžiausiosios kainos metodikos projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

I. Dėl Rinkos kainos metodikos projekto

1. *Dėl 5 punkto.* Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 6.5 papunkčiu, rekomenduojama sąvokas ir jas įvardijančius terminus suderinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, siūlome apsvarstyti galimybę suderinti ir Rinkos kainos metodikos projekto 5 punkte vartojamas sąvokas bei terminus.

2. *Dėl 7.1 papunkčio, 15 punkto ir 18.1 papunkčio.* Atkreipiame dėmesį, kad galiojančiuose teisės aktuose (pvz.: Prekybos elektros energija taisyklėse) terminas „diena – prieš“ nevartojamas, todėl siekiant vienodo teisinio reglamentavimo siūlome jį pakeisti „kitos paros“ terminu.

3. *Dėl 15, 17 ir 18 punktų.* Atkreipiame dėmesį, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (2018 m. gruodžio 20 d. įstatymo Nr. XIII-1890 redakcija; toliau – Įstatymo pakeitimas) 20 straipsnio 8 dalyje nurodoma, kad nustatant elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių atskaitinę kainą (toliau – atskaitinė kaina), įvertinama faktinė elektros energijos kaina, skelbiama elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje, ir prognozuojama metinė elektros energijos kaina. Taip pat, ši kaina turės esminės įtakos aukciono dalyvio pateiktam pasiūlymui dėl elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedo, kuris bus taikomas 12 metų laikotarpiui, aukciono dalyviui prisiiimant visišką atsakomybę dėl rinkos kainų svyravimo. Atitinkamai, manome, kad nustatant atskaitinę kainą prognozuojama metinė elektros energijos kaina turėtų būti vertinamas ne kaip papildomas veiksnys, o kaip pagrindinis, turintis įtakos galutiniam atskaitinės kainos dydžiui.

Taip pat manome, kad tikslinga būtų nurodyti, keliems metams yra prognozuojama metinė elektros energijos kaina.

II. Dėl Didžiausiosios kainos metodikos projekto

1. *Dėl 1 punkto.* Lietuvos Respublikos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojas apibrėžiamas kaip asmuo, eksploatuojantis energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginį ir jame gaminantis elektros, šilumos ir (ar) vėsumos energiją bei turintis (jeigu tai privaloma pagal įstatymus) atitinkamą leidimą, licenciją ar atestatą verstis šia veikla. Panašus gamintojo apibrėžimas įtvirtintas iš Didžiausiosios kainos metodikos projekto 5 punkte. Vadovaujantis šiais apibrėžimais, aukcione dalyvaujant

gamintojui, jis jau turėtų turėti veikiančius elektros energijos gamybos įrenginius. Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo pakeitimo 20 straipsnio 4 dalies 4 punkte įtvirtintas įpareigojimas aukciono dalyviams pateikti patvirtinimą, kad jie statys ar įrengs naujas, anksčiau neeksploatuotas elektrines, kurių statybai ar įrengimui bus naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga. Atsižvelgiant į tai, bei siekiant Įstatymo pakeitimą įgyvendinančių teisės aktų suderinamumo su Įstatymo pakeitimo nuostatomis, siūlome Didžiausiosios kainos metodikos projekte nurodomus gamintojus atitinkamai pakeisti į asmenis arba asmenis, planuojančius statyti ar įrengti elektrinę, jei šie dar neturi veikiančios elektrinės ir negamina elektros energijos.

2. *Dėl 8.6 papunkčio.* Siekiant aiškumo, siūlome detalizuoti technologijas, kurioms, nustatant didžiausiąją elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainą (toliau – didžiausioji kaina) yra įvertinamos laukiamos elektrinės kuro įsigijimo sąnaudos.

3. *Dėl 10 punkto.* Įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nurodoma, kad nustatydamą didžiausiąją kainą, Komisija, vadovaudamasi mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams principu, įvertina elektros energijos gamybos, naudojant skirtingas atsinaujinančių išteklių rūšis, sąnaudas. Atsižvelgiant į tai, manome, kad ne didžiausioji kaina turėtų būti nustatoma dviem etapais, o atsinaujinančių išteklių rūšis, kurios įvesties parametrai naudojami šiai kainai nustatyti

4. *Dėl 10.1, 11.1, 18.1 papunkčių ir 14, 17, 20 punktų.* Siekiant duomenų pagrįstumo, siūlome nurodyti, kad nustatant didžiausiąją kainą duomenys, apie skirtingų technologijų įvesties parametrus imami iš Europos Sąjungos šalių narių oficialių viešai skelbiamų ataskaitų.

5. *Dėl 10.1 papunkčio.*

5.1. Siekiant aiškumo, siūlome aiškiai įvardyti, kad pirmuoju vertinimo etapu yra vertinamos visų atsinaujinančių išteklių technologijų lyginamosios sąnaudos.

5.2. Taip pat siūlome patikslinti, kad vertinimui naudojamos lyginamosios elektros energijos **gamybos** kainos. Šiuo aspektu siūlome įvertinti ir kitus Didžiausiosios kainos metodikos projekto punktus, kuriuose nurodoma lyginamoji elektros energijos kaina.

5.3. Siekiant objektyvumo vertinant skirtingų technologijų elektros energijos gamybos kainas, siūlome aiškiai įvardyti, kokios sąnaudos, nustatant šią kainą, yra vertinamos.

6. *Dėl 10.2 papunkčio ir 11 punkto.* Siekiant aiškumo, siūlome aiškiai įvardyti, kad apskaičiuojant didžiausiąją kainą vertinamos tik antruoju etapu nustatytos technologijos.

7. *Dėl 11.1 papunkčio.* Atsižvelgiant į tai, kad skirtingose ataskaitose gali būti skirtingai suprantama elektrinių investiciniai poreikiai, siekiant aiškumo, siūlome aiškiai įvardyti, ar investicijos apima tik technologijos įsigijimą, ar ir jos įrengimą.

8. *Dėl 11.3 papunkčio.* Siūlome patikslinti formulėje naudojamos K_1 reikšmės aprašymą numatant, kad tai investuotino kapitalo apimtis elektrinei **įsteigti**.

9. *Dėl 12 punkto.*

9.1. Atsižvelgiant į tai, kad elektrinių prijungimas prie perdavimo ir skirstomojo tinklų reikalauja skirtingų sąnaudų, manome, kad tikslinga būtų vertinti vidutines svertines elektrinių prijungimo sąnaudas, kas leistų atsižvelgti į skirtingus technologijų dydžius. Šiuo aspektu siūlome įvertinti ir kitus įvesties parametrus, naudojamus didžiausiosios kainos apskaičiavimui.

9.2. Siūlome formulėje ir aprašyme suvienodinti 3 paskutinių kalendorinių metų elektrinių prijungimo prie operatoriaus tinklo sąnaudų žymėjimą.

9.3. Atsižvelgiant į tai, kad per siūlomus 3 paskutinius kalendorinius metus gali būti neprijungta nė vienos elektrinės, arba prijungtų elektrinių įrengtosios galios gali būti panašios, siekiant, kad skaičiuojant didžiausiąją kainą būtų atsižvelgta į skirtingų technologijų įrengtąsias galias, siūlome nustatyti, kad prijungimo sąnaudos apskaičiuojamos įvertinant konkretų skaičių prijungimų.

10. *Dėl 16 punkto.* Atsižvelgiant į tai, kad P_i reikšmė yra apibrėžiama kaip laukiamų pajamų už į operatoriaus tinklus **patiektą elektros energijos kiekį** suma skatinimo laikotarpio i-taisiais metais, siūlytina patikslinti mato vienetą Eur/MWh.

11. *Dėl 18.2 papunkčio.* Atkreipiame dėmesį, kad vidutinių santykinių Lietuvos rinkoje veikiančių elektrinių balansavimo sąnaudų apskaičiavimas nurodytas Didžiausiosios kainos metodikos projekto 19 punkte.

12. *Dėl 12, 19 punktuose naudojamų formulių.* Siekiant aiškumo, manome, kad turi būti aiškiai numatyta, kad apskaičiuojant elektrinių prijungimą prie elektros tinklų ir balansavimo sąnaudas, yra vertinami tik elektrinių, nustatytų pagal Didžiausiosios kainos metodikos projekto 10.2 papunktį, duomenys.

13. *Dėl 19 punkto.* Atsižvelgiant į š. m. balandžio 18 d. susitikime išgirstus komentarus, manome, kad nustatant balansavimo sąnaudas neturėtų būti apsiribojama tik *Baltpool* interneto svetainėje skelbiama informacija apie tinklų operatorių patirtas balansavimo sąnaudas, kadangi jos neatspindės pavienių elektrinių patiriamų balansavimo sąnaudų.

14. *Dėl 21 punkto.* Siekiant aiškumo, siūlome aiškiai reglamentuoti, kaip nustatomos laukiamos metinės kuro įsigijimo sąnaudos.

15. *Dėl 22 punkto.* Atsižvelgiant į tai, kad Didžiausiosios kainos metodikos projekto 10.2 papunktyje nurodytu vertinimu gali būti atrinkta tiek šilumą, tiek elektrą gaminanti elektrinė, siūlome formulėje numatyti kc koeficientą, atskiriantį veiklos sąnaudų ir kuro įsigijimo sąnaudoms prilyginamų sąnaudų kiekius, tenkančius elektros energijos gamybai ir šilumos energijos gamybai.

16. *Dėl 24.1 papunkčio.* Siūlome įvertinti šio papunkčio reikalingumą. Abejotina, ar šis įpareigojimas praktikoje veiks, kadangi elektrinės gali būti statomos įvairiais laikotarpiais, kai tuo tarpu informacija teikiama tik pasibaigus kalendoriniams metams.

17. *Dėl 24.2 papunkčio.* Siūlome įvertinti šio papunkčio reikalingumą, kadangi šią informaciją Komisijai gali pateikti ir elektros tinklų operatoriai, kurie tiesiogiai disponuoja šiais duomenimis.

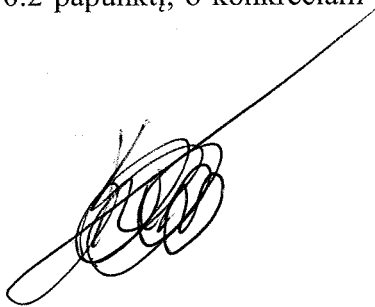
18. *Dėl 24.3 papunkčio.* Siūlome įvertinti šio papunkčio reikalingumą, kadangi šiuos duomenis Komisija gali nustatyti atsižvelgdama į elektrinės elektros energijos gamybos kiekį ir įrengtąją galią.

19. *Bendrosios pastabos.*

19.1. Siekiant aiškumo, siūlome suvienodinti naudojamus terminus: „elektrinė“, „technologija“, „objektas (įrenginys)“, „gamybos įrenginys“ arba apibrėžti jų skirtumus.

19.2. Atsižvelgiant į š. m. balandžio 18 d. susitikime išgirstus komentarus, manome, reikėtų aiškiai atskirti, kad didžiausioji kaina skaičiuojama atskirai dviem technologijoms, atrinktoms pagal Didžiausiosios kainos metodikos projekto 10.2 papunktį, o konkrečiam aukcionui pasirenkama tik mažiausia didžiausioji kaina.

Energetikos viceministras

Rytis Kėvelaitis